

Løgmaður:

Mál eftir at loysa n
er nøgddur við úrsl

Tvey ár eru liðin, síðani hendan samgongan tók við – mál eru eftir at loysa, men samgonguleiðarin er nøgddur

ÁRNI GREGERSEN

Føroyar eru vorðin ein sterkari tjóð hesi tvey árin, hendan samgongan hevur sitið við valdinum.

Sterkari búskaparlaga.

Í staðin fyri at hava hall á landsroknskapinum, so lupu 158 milljónir av í fjør og avlopið verður uppafur stórri í ár.

Hetta er nakað, sum kann staðfestast, men tað sum ikki kann staðfestast, er um tað er sitandi politisku samgongu fyri at takka ella hetta er hent, tí Føroyar hava havt stórt viðrák, tá ið tað snýr seg um altjóða búskaparlaga rákið og høgu prísirnar á teimum marknaðum, har vit selja oikkara fisk og alifisk.

– Persónliga eri eg ómetaliga glaður fyri júst hesa góðu gongdina, sigur samgonguleiðarin og løgmaður, Aksel V. Johannesen. Javnaðarflokkurin.

– At fáa eitt hall burtur, sum annars hevur plágað okkum gjøgnum so mong ár, er ómetaliga gott, tí tað ger, at vir sum politikarar hava eitt sindur friari ræsur at arbeiða undir. Hall í búskapinum leggur bond á, sum vit ikki sleppa undan at fyrihalda okkum til, sigur løgmaður.

Hann leggur tó afturat, at tað at vit hava búskaparligt viðrák ger eisini, at trýstið á samgonguna og tey, sum skulu játta pening, er munandi stórri enn tað annars er í góðum tíðum.

– Vit vita væl, at tá ið pengar eru í kassanum, tá verður trýst lagt á fyri at fáa pening til alt møguligt, men vit noyðast sum politikarar at hyggja eitt sindur meira yvirskipa uppá búskapin. Vit kunnu ikki bara hyggja at lutmýndinini, men noyðast at hyggja longur fram, tí vit hava eisini ábyrgd av viðurskiftunum hjá komandi ættarliðum, sigur Aksel V. Johannesen.

Tvey ár farin

Tvey ár hevur sitandi samgonga sitið við meirlutanum í Løgtinginum. Eftir valið fekk andstøðan, sum hevði sitið, meirlutan í Løgtinginum, og flokkarnir Framsókn, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin, avgjördu at skipa landsstýrið.

Hetta er fyrstu ferð, at tað er hent, at ein andstøða samlað hevur skipað samgongu eftir eitt val. Støðan var eitt sindur øðrvísi og vísti, at vit seinastu mongu árin í Føroyum hava havt samgongur, sum reka blokkpolitikk.

Gamalt er annars, at tað er onkur av flokkunum frá sitandi samgongum, sum eftir eitt val gerst partur av nýggjari samgongu.

Eftir seinasta val býttu tingfólkini í veruleikanum bara sess. Tey sum høvdu sitið í andstøðu settu seg í samgongustólarnar, meðan tey sum høvdu sitið í samgongu, nú sita á andstøðustólunum.

Politiskt broytir tað støðuna rættuliga nógv, at eitt val tórnar út, sum tað gjørdi seinast.

Í veruleikanum ger tað, at and-

støðan, sum sat, nú hevur valdið og kann gjøgnumføra tann politikkin, sum hon mælti til, meðan hon sat í andstøðu.

Í einari parentes skal sigast, at samgongan hevði bert avgjörðan meirluta í nakrar dagar, tí javnaðarkvinnan Sonja Jógvansdóttir, tók seg úr Javnaðarflokkinum og valdi at arbeiða víðari sum uttanflokka tinglimur.

Hon stuðlar framvegis samgonguni, men hon er ikki longur ein formligur partur av samgonguni.

Politisku málini

Tá ið flokkar ganga saman um at gera eina samgongu, so er vanligt at teir gera eitt samgonguskjal, sum er grundarlag undir tí politikki, sum flokkarnir í samgonguni semjast um at reka.

Soleiðis eisini hesaferð. Tað er sjálvandi ikki altíð lætt at gera eitt samgonguskjal, tá ið triggir flokkar við hvør síni stevnuskrá, skulu hava part av sínum politikki við í skjalið.

Í hesum føri eru báðir teir størri flokkarnir vinstrahallir,

men meðan Tjóðveldi er loysingarflokkur, so er Javnaðarflokkuri ein samríkisflokkur.

Framsókn er ein borgarligur liberalur flokkur, men kortini eydnaðist tað rættuliga skjótt eftir valið at finna fram til og skriva eitt samgonguskjal, sum allir triggir flokkarnir tóku undir við.

Fleiri stór politisk mál skuldu loysast sambært samgonguskjalinum.

Fiskivinnan skal nýskipast, ein pensjónsskipan skal gerast og vit skulu hava eina føroyska lóg umss tjórnarskipan.

Hesi málini venda vit aftur til. Samgongan vildi eisini rættuliga skjótt hjálpa teimum borgarum í landinum, sum fíggjarliga vóru ringast fyri.

– Tað eydnaðist okkum rættuliga skjótt at fáa hetta gjørt. Vit áløgdu vinnuni at rinda eitt meira rættvíst og rímligt gjald fyri teirra framhjáráttindi til fiskiríkidømi og til alingina á firðunum, sigur Aksel V. Johannesen, samgonguleiðari.

Hann sigur at hendan samgongan álegði vinnuni at rinda í

alt 300 milljónir og ein partur av teimum pengunum var givin sum skattalætti og annað til teirra, sum tá vóru ringast fyri.

– Vit gjørdi hetta fyri at hjálpa teimum búskaparlaga veikastu, men eisini fyri at seta meira ferð á búskapin. At hesi fólkini finga tað eitt sindur lættari gjørdi, at meira ferð kom á. Tað sást rættuliga skjótt á til dømis MVG-tølunum og tað gav meira í landskassan, sigur Aksel V. Johannesen.

Við øðrum orðum visir hetta, at tá ið fólk við minstu inntøkunum fáa eitt sindur eyka, so fer tað í forbrúk, men peningurin eyka til teirra um frammandunan hava nóg mikið ofta endar á einari bankakonto í staðin fyri.

Tey trý stóru

Samgongan hevur boðað frá trimum stórum skipanum, sum skulu samykkjast í hesum valskeiðnum. Talan er um skipanir, sum røkka munandi longur út í framtíðina enn hetta valskeiðið.

Málið, sum hevur mest skund, er fiskivinnunýskipanin, tí verandi skipan fer úr gildi á nýggjársinum.

Uppskotið um nýskipanina var lagt fyri tingið í gjár. Talan er í stóran mun um sama uppskot, sum var frammi undan ólavsøku, tó við nøkrum broytingum.

Í staðin fyri 2018 verður alt roknað út frá kvotunum, sum eru galdandi í ár. 25 prosent skal yvir uppboðssølu, men markið fyri nær toskur og hýsa fara á uppboðssølu er hækkað.

Men hetta er tí fiskidagarnir næsta ár eru ein partur av tí sum kann fiskasst í 2018.

Markið fyri hvussu nógv hvør kann eiga samla er eisini hækkað.

Ein onnur broyting, sum er arbeið inn í uppskotið eru fiskidagarnir fyri 2018, tí kvotaskipanin verður ikki sett í gildi fyrr enn 1. januar 2019.

– At onnur sleppa framat fiskivinnuni er latið upp fyri nú,